

Årsbokslut 2022

Överförmyndarnämnden

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehåll

Verksamhet	3
Omfattning	3
Måluppföljning	4
Uppdrag	6
Ekonomi	7
Drift	7
Personaluppföljning	10

Bilaga 1 – Uppföljning av internkontroll

Verksamhet

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt föräldrabalken, lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn och vad som i övrigt i lag eller annan författning sägs om överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämndens verksamhet är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet.

Överförmyndaren ska skydda omyndiga och vuxna, som helt eller delvis saknar beslutskompetens, från rättsförluster. I Alingsås kommun har en överförmyndarnämnd inrättats med uppgift att förvalta denna kommunala funktion. Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över ställföreträdares verksamhet i kommunen. Myndighetens huvudsakliga uppgifter är:

- att utreda och ta ställning till behovet av god man eller förvaltare i enskilda fall.
- att utöva tillsyn över ställföreträdare i kommunen genom att granska årsräkningar och årsredogörelser samt att besluta om arvode till ställföreträdarna.
- att besluta om beviljande eller avslag gällande samtycke där lagstiftningen så kräver, exempelvis vid arvskifte och försäljning av fastighet.
- att utreda klagomål och genomföra byte av ställföreträdare vid behov.
- att rekrytera, utbilda och utse ställföreträdare.
- att informera och stödja ställföreträdare, andra funktioner inom kommunen och externa intressenter i frågor rörande ställföreträdarskap.

Sedan den 1 oktober 2021 har överförmyndarnämnden en samverkansorganisation tillsammans med Lerum. Överförmyndarsamverkan sköter den dagliga verksamheten för både Alingsås och Lerums överförmyndarnämnd. Verksamheten har under 2022 bestått av fyra handläggartjänster, en administratör samt en enhetschef som också handlägger på halvtid.

Under 2022 har fokus främst legat på utvecklingsarbete vad gäller rutiner för granskning, handläggning, diarieföring och uppföljning. Det har även lagts stor vikt vid att ta fram mål för verksamheten och att utveckla nämndens möjligheter till uppföljning och kontroll.

Länsstyrelsen genomförde sin årliga tillsyn avseende 2021 under hösten 2022. Vid den digitala genomgången närvarade representanter från både nämnden och verksamheten. Den skriftliga rapporten avseende verksamhetsåret 2021 har ännu inte delgivits verksamheten.

Omfattning

Under 2022 har ingen ökning av antalet personakter noterats. Det är snarast en liten minskning sett till antal huvudmän (personer som har god man eller förvaltare). Detta kan delvis bero på den nya strukturen där rutiner för att avsluta akter blivit tydligare. Däremot har antalet ärenden som hanteras inom ramen för en personakt varit hög under året.

Eftersom det inte finns tidigare statistik att tillgå går det inte att avgöra om arbetsbelastningen varit högre än tidigare.

Ställföreträdarskap (akter)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Godmanskap	231	246	267	295	302	302	300	277
Förvaltarskap	34	40	47	47	55	58	53	47
Förmyndarskap	92	101	111	118	150	142	134	150
Särskilt förordnad vårdnadshavare	10	12	14	22	21	19	Ingår ovan	Ingår ovan
Ensamkommande barn	138	108	38	25	7	3	1	1
Totalt	505	507	477	507	535	524	488	475

Utöver de akter som återfinns i statistiken ovan finns även ett antal tillfälliga godmanskap som handläggs, totalt sex stycken under 2022. Det kan exempelvis handla om ett barn som behöver en god man för att bli företräd i ett dödsbo på grund av att föräldrarna har del i samma bo.

Ärenden 2022	Antal	Ärenden 2022	Antal
Nya akter	96	<i>Ansökan om samtycke:</i>	
Avslutade akter	90	- Uttag spärrat kontot FB 13:8	21
Ansökan byte av ställföreträdare	54	- Uttag spärrat kontot FB 14:8	122
Beslut om byte	51	- Åtgärd avseende fast egendom	4
Granskade tillgångsförteckningar	24	- Arvskifte/åtgärd i dödsbo	17
Granskade årsräkningar	347	- Övrigt	2
Granskade sluträkningar	74		
Föreläggande från tingsrätten	44		
Anmälan om god man/annan stf	7		

Måluppföljning

Överförmyndarnämnden satte inför 2022 fem egna mål för verksamheten avseende granskning av årsräkningar. Målen har ingen koppling till kommunfullmäktiges indikatorer, men har bedömts vara väsentliga för att nämnden ska uppnå lagkraven avseende sitt tillsynsuppdrag. Nämnden har tidigare inte haft några egna mål för verksamheten, varför jämförelser inte är möjliga.

Granskning av ställföreträdarnas årliga redovisning är det främsta verktyget i nämndens tillsyn. Målen har också en tydlig koppling till väsentlighets- och riskanalysen, där risken att enskilda drabbas på grund av förskingring och bedrägligt beteende hos ställföreträdare har

det högsta riskvärdet. En bieffekt av målen är också att ställföreträdare får snabb återkoppling på sin redovisning och i förekommande fall också erhåller arvode avseende föregående år. Detta är en viktig förutsättning för att kunna rekrytera och behålla ställföreträdare med rätt kompetens.

PRIORITERAT MÅL

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Kopplat till fokusområdet Tillsammans.

Koppling Agenda 2030 Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

NÄMNDENS MÅL

80 % av alla årsräkningar som har inkommit i tid ska vara färdiggranskade i slutet av juni 2022

Bedömning

 Delvis uppfyllt

Kommentar: Verksamheten kom igång med granskningen sent på grund av att arbetet med att lansera och implementera nya rutiner och arbetsmetoder tog mycket tid i i anspråk i början av året. Dessutom var en handläggartjänst vakant fram till slutet av februari. Inför redovisningsåret 2022 (avseende 2021) erbjöds nya blanketter med ett något annorlunda upplägg än tidigare. Dock fanns de gamla blanketterna också tillgängliga för den som så önskade. Den nya granskningsrutin som nämnden beslutade om medförde ett delvis nytt arbetssätt vid granskningen, där utgångspunkten är att ställföreträdaren ska lämna en komplett redovisning tillsammans med vissa utvalda underlag som verksamheten kan granska. Detta bidrog till att kompletteringar behövde begäras i 164 ärenden, vilket motsvarar 47 % av alla årsräkningar. I ytterligare 37 ärenden har ställföreträdaren fått tillfälle att yttra sig inför anmärkning. Det innebär att 58 % av alla inkomna årsräkningar inte gått att granska i befintligt skick utifrån den beslutade granskningsrutinen. Endast 42 % har uppnått kraven avseende själva redovisningen och gällande vilka underlag som ska bifogas. Utifrån förutsättningarna får 64 % anses vara ett rimligt resultat.

NYCKELTAL

Andel årsräkningar som kommit in i rätt tid som granskas senast den 30 juni samma år

Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
80%	64 %	--	--

NÄMNDENS MÅL

100 % av alla årsräkningar ska vara påbörjade sista juni 2022, om inte särskilda skäl föreligger för enskilda årsräkningar

Bedömning

 Delvis uppfyllt

Kommentar: Det omfattande arbetet med att gå igenom årsräkningar för att bedöma vilka kompletteringar som krävs för att kunna färdigställa granskningen tog mycket tid i anspråk under våren. Tiden mellan en begärd komplettering och en inkommen sådan får läggas till granskningstiden. Därtill måste handläggaren i många fall börja om med ärendet när kompletteringen ska gås igenom. Utifrån förutsättningarna får 70 % anses vara ett rimligt resultat.

NYCKELTAL

Andel årsräkningar som kommit in i rätt tid som granskas senast den 30 juni samma år

Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
100 %	70 %	--	--

NÄMNDENS MÅL

Handläggningen av en enskild årsräkning får inte överstiga sju månader från det att den inkom till Överförmyndarsamverkan, om inte särskilda skäl föreligger

Bedömning

Ej uppfyllt

Kommentar: 132 årsräkningar, vilket utgör 38 %, har haft en handläggningstid överstigande sju månader under 2022. Det är i första hand ärenden där kompletteringar har krävts för att kunna färdigställa granskningen. Det är även årsräkningar som inte inkommit i tid som därför inte heller prioriterades för granskning. För att uppnå målet med en både rättssäker och effektiv granskning krävs fortsatt utbildning av ställföreträdare i vilka krav som ställs på redovisningen.

NYCKELTAL

Andel årsräkningar som kommit in i rätt tid som granskas senast den 30 juni samma år

Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
0	132	--	--

NÄMNDENS MÅL

10 % av årsräkningarna ska genomgå djupgranskning (nivå 3)

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar: 9 % av samtliga årsräkningar valdes ut för djupgranskning. Av dessa har djupgranskning enligt nivå tre i granskningsrutinen utförts i de fall det varit möjligt.

NYCKELTAL

Andel årsräkningar som kommit in i rätt tid som granskas senast den 30 juni samma år

Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
10 %	9 %	--	--

NÄMNDENS MÅL

Ställföreträdare som lämnar sin första årsräkning ska prioriteras för granskning

Bedömning

Ej utvärderad

Kommentar: Det visade sig att det inte är möjligt att ta fram uppgifter i verksamhetssystemet över nya ställföreträdare. Manuell lista måste därför tas fram till nästa år.

NYCKELTAL

Andel årsräkningar som kommit in i rätt tid som granskas senast den 30 juni samma år

Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
100 %	--	--	--

Uppdrag

Överförmyndarnämnden har inte blivit tilldelad uppdrag ifrån kommunfullmäktige i övrigt.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avv. bokslut/ budget 2022	Bokslut 2021	Diff. bokslut 2022/2021
Verksamhetens intäkter	0	104	104	0	104
Personalkostnader	-2 742	-1 950	792	-2 235	285
Lokalhyror	0	0	0	-4	4
Köp av tjänster	-2 434	-2 451	-17	-2 062	-389
Övriga kostnader	-101	-1	100	-497	496
Verksamhetens kostnader	-5 277	-4 402	875	-4 797	395
Verksamhetens nettokostnader	-5 277	-4 298	979	-4 797	499
Kommunbidrag	5 277	5 277	0	4 869	408
Finansnetto	0	0	0	-43	43
Årets resultat	0	979	979	29	950

Inledande sammanfattning

Överförmyndarnämnden redovisar ett positivt resultat om 979 tkr. Både positiva och negativa avvikelser inom respektive kontogrupp påverkar resultatet. Det är framförallt den positiva avvikelsen inom kontogruppen personalkostnader som genererar överskottet.

Utfall för perioden

Överförmyndarnämnden budgeterar inte med några intäkter. Utfallet och avvikelsen om 104 tkr förklaras av att Migrationsverket har betalat ut anvisningsschabloner á 26 tkr för fyra ensamkommande barn.

Utfallet inom kontogruppen personalkostnader avser arvoden till politiker samt ersättningar till ställföreträdare. Utav den positiva avvikelsen om 792 tkr utgör lägre politiska arvoden och kostnadsersättningar för bilersättning ca 35 tkr, resterande avvikelse förklaras av lägre ersättningar till ställföreträdare än vad som är budgeterat för. Detta kan eventuellt förklaras med nya rutiner för arvodering sedan den nya verksamheten inleddes. Dels finns en större tydlighet i nivån för arvoden samt vad ställföreträdare har rätt till ersättning för. Därtill har en rutin tillkommit för i vilka fall kommunen ska överta kostnadsansvar för arvodet, trots att huvudmannen enligt reglerna i föräldrabalken borde betala.

Inom kontogruppen köp av tjänster redovisas ett utfall om 2 451 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse mot budget med 17 tkr. 2 425 tkr av utfallet avser debitering från kommunstyrelsen för Överförmyndarsamverkan. Resterande 26 tkr avser administrativa kostnader för politikernas löpande samt ett arvodesbeslut från Göteborgs stad.

Budgeten om 101 tkr inom kontogruppen övriga kostnader avser framförallt avgifter för kurser, konferenser och resor i anknytning till sådana tillfällen. Denna budgetpost är i princip helt utnyttjad år 2022.

Jämförelse mellan åren

Vid jämförelse av årets resultat mellan åren ser vi en positiv skillnad om 950 tkr. Förklaringarna är bland annat att verksamhetens nettokostnader under innevarande år är 499 tkr lägre jämfört med föregående år samt att nämndens kommunbidrag är 408 tkr högre.

Intäkterna skiljer sig åt mellan åren och förklaras av att överförmyndarnämnden inte tog del av anvisningsschabloner från Migrationsverket under föregående år. Att personalkostnaderna är 285 tkr lägre under år 2022 jämfört med föregående år förklaras av att det totala ersättningarna till ställföreträdare är lägre, sannolikt till följd av mer likvärdiga bedömningar avseende arvoden. Trots att antalet årsräkningar ökat med 22 stycken och prisbasbeloppet, som utgör grund för arvode, ökade med 300 kronor mellan år 2021 och 2022 har kommunens kostnader för arvode avseende årsräkningar minskat. Från 1 517 tkr till 1 308 tkr, det vill säga 209 tkr lägre. Motsvarande gäller för sociala avgifter avseende arvode som gått från 308 tkr till 253 tkr. Totalt 264 tkr lägre kostnader jämfört med året innan. Detta avser då endast arvode kopplat till granskning av årsräkningar.

Avvikelsen mellan åren för köp av tjänster är negativ och uppgår till 389 tkr vilket förklaras av högre debitering från kommunstyrelsen för Överförmyndarsamverkan. Att debiteringen för Överförmyndarsamverkan skulle öka mellan åren är väntat och ramjustering mellan nämnderna beslutades om i Budget 2022–2024 för Alingsås kommun (§ 232 2021.239 KS). För kontogruppen övriga kostnader är skillnaden mellan åren 496 tkr. Förklaringarna är att innevarande års budget är utnyttjad samt att det under föregående år betalades ut 339 tkr till huvudmän efter inspektion av Länsstyrelsen som visade att huvudmännen i sin tur felaktigt betalat arvode till god man eller förvaltare.

Prognossäkerhet

Avstämnings-tillfälle	Prognos	Avvikelse från bokslut
Fördjupad månadsuppföljning	0	979
Delårsbokslut	141	838
Bokslut 2022	979	

Avvikelsen i prognossäkerhet är procentuellt sätt relativt hög. I den fördjupade månadsuppföljningen prognosticerades det att verksamhetens nettokostnader skulle landa

i nivå med budget per helår, den procentuella avvikelsen är ca 19 procent. I delårsbokslutet prognosticerades ett överskott om 141 tkr, avvikelsen är ca 16 procent. Att resultatet uppgår till 979 tkr och avviker från tidigare prognoser förklaras av anvisningsschabloner från Migrationsverket, outnyttjade medel för kurs- och konferenser samt att ersättningarna till ställföreträdarna inklusive PO-pålägg är ca 750 tkr lägre än vad som budgeterats för. I delårsbokslutet var ca 58 procent av ställföreträdarnas årsräkningar granskade, utfallet var 930 tkr exklusive PO-pålägg. Uppskattningen som gjordes i delårsbokslutet var att det årsräkningar som återstod att granska skulle generera motsvarande ersättningar som tidigare under året. Utfallet för perioden september till december avseende ersättningar till ställföreträdarna är 463 tkr, vilket är 467 tkr lägre än vad som prognosticerades i delårsbokslutet.

Personaluppföljning

Överförmyndarnämnden har ingen anställd personal. Handläggartjänster och administrativt stöd köps av kommunledningskontoret. Alla frågor som rör personal och arbetsmiljö besvaras av kommunledningskontoret och redovisas i kommunstyrelsens årsredovisning.

Uppföljning av internkontroll

Identifierad risk: Förskingring och bedrägligt beteende hos ställföreträdare

Process: Granskning och tillsyn

Riskvärde: 8

Kontrollmoment:

- Att granskning utförs utifrån fastställda mål och ställföreträdare kontrolleras regelbundet

Ansvarig	Bedömning
Linda Silander, KLK	
Kommentar: 64 % av årsräkningarna som kom in i tid var granskade per 2022-06-30. Nämndens mål: 80 % Ca 70 % av alla årsräkningar var påbörjade per 2022-06-30. Nämndens mål: 100 % Granskningen har utförts i enlighet med nämndens nya rutin, därav omfattande behov av kompletteringar för att kunna färdigställa granskningen. Utöver granskning av årsräkningar har årlig kontroll av samtliga aktiva förordnade ställföreträdare genomförts mot belastningsregister och Kronofogden utan anmärkning. Kontroller inför nya uppdrag har genomförts enligt rutin i kontrollerade ärenden.	

Identifierad risk: Brist på skriftliga rutiner

Process: Verksamhetsutveckling och handläggning

Riskvärde: 6

Kontrollmoment:

- Att rutiner finns och efterföljs

Ansvarig	Bedömning
Linda Silander, KLK	
Kommentar: Stickprov av sex ärenden avseende samtycke har valts ut och gått igenom. Frågor som besvarats i kontrollen: Finns en skriftlig rutin? Finns mallar i verksamhetssystemet som underlättar rättssäker handläggning? Har rutinen följts. Har eventuell avvikelse från rutinen motiverats? Har beslutsfattaren haft rätt delegation och anmält ärendet på rätt sätt?	

Identifierad risk: Beslut utanför delegation

Process: Handläggning

Riskvärde: 6

Kontrollmoment:

- Att beslut alltid fattas av rätt delegat och anmäls på rätt sätt

Ansvarig	Bedömning
Linda Silander, KLK	
Kommentar: Uppföljning har gjorts av enhetschef och representanter från nämnd i samband med granskning av anmälda delegationsbeslut. Granskningen har skett utan anmärkning.	

Identifierad risk: Händelser utanför nämndens kontroll

Process: Omvärldsbevakning

Riskvärde: 2

Kontrollmoment:

- Att verksamheten har rätt kompetens

Ansvarig	Bedömning
Linda Silander, KLK	
Kommentar: Handläggarna har deltagit i flera externa kompetensutvecklande insatser under 2022. Internt har kompetensutveckling integrerats i särskilda möten med fokus på verksamhetsutveckling.	